

NACIONALINIO VISUOMENĖS SVEIKATOS CENTRO

**PRIE SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS
PANEVĖŽIO DEPARTAMENTAS**

2025 METŲ UŽKREČIAMŪJŲ LIGŲ EPIDEMIOLOGINĖ ANALIZĖ

PANEVĖŽIO APSKRITYJE

Parengė:

Nacionalinio visuomenės sveikatos
centro prie Sveikatos apsaugos
ministerijos

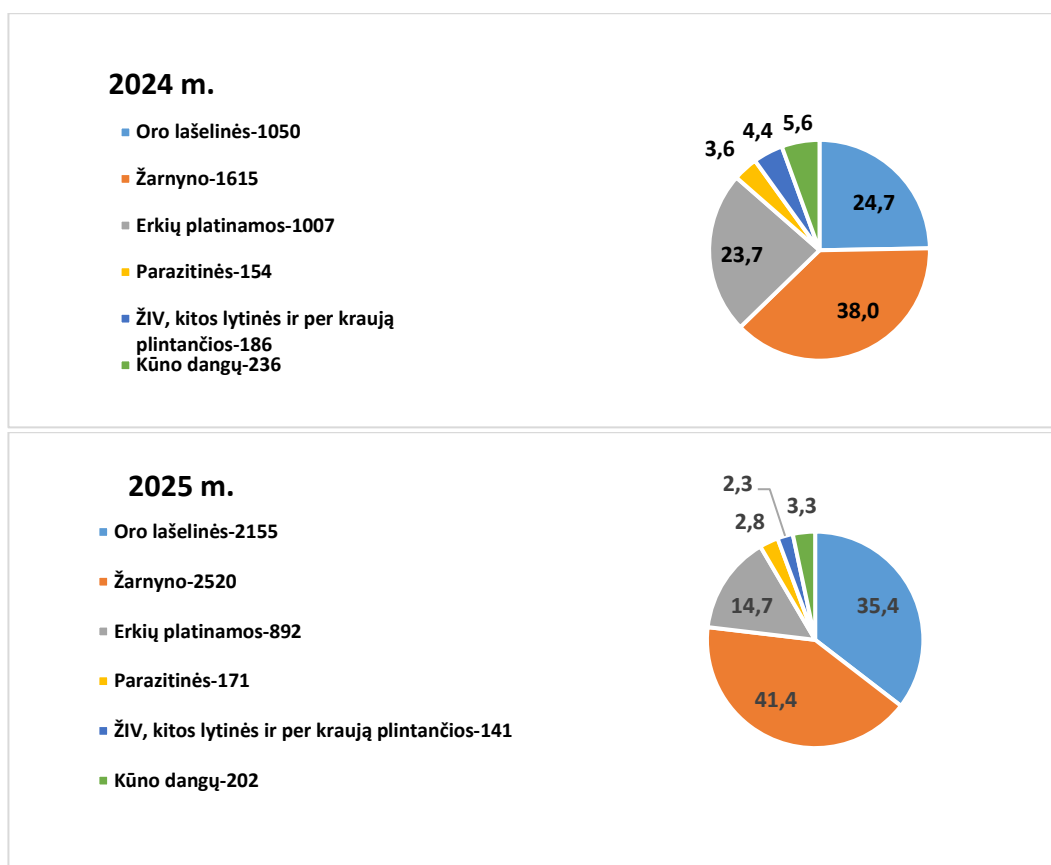
Panevėžio departamento Užkrečiamųjų
ligų valdymo skyriaus specialistai

Panevėžys, 2026

1. Susirgimų užkrečiamosiomis ligomis struktūra 2025 m.

Panevėžio apskrities 2025 m. sergamumo užkrečiamosiomis ligomis situacijos analizė parengta apibendrinus Panevėžio apskrities asmens sveikatos priežiūros įstaigų (toliau – ASPĮ) teiktus pranešimus ir židinių epidemiologinės diagnostikos duomenis, suvestus į Užkrečiamųjų ligų ir jų sukėlėjų valstybinę informacinę sistemą (toliau – ULSVIS) bei išanalizavus ASPĮ teikiamas statistines ataskaitas.

2025 m., be ūminių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų (toliau – ŪVKTI), gripo ir COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos), Panevėžio apskrityje daugiausia registruota žarnyno infekcinių susirgimų (salmoneliozė, kitos patikslintos bakterinės žarnyno infekcijos, nepatikslintos bakterinės žarnyno infekcijos, virusinės žarnyno infekcijos ir kt.) – 2520 susirgimų, jie sudarė 41,4 proc. visų susirgimų. 2024 m. užregistruotas 1615 žarnyno infekcinių susirgimų atvejų, kurie sudarė 38,0 proc. visų susirgimų. 2025 m. per orą plintančių infekcijų atvejų registruota 2155 (tuberkuliozė, vėjaraupiai, skarlatina ir kt.), tai sudarė 35,4 proc. visų susirgimų. 2024 m. šie susirgimai sudarė 24,7 proc. visų susirgimų (1050 atvejais). 2024–2025 m. mažiausiai paplitusios buvo parazitinės infekcijos. 2025 m. užregistruoti 171 šios grupės infekciniai susirgimai (2,3 proc. visų susirgimų), o 2024 m. – 154 susirgimai (3,6 proc. visų susirgimų). Erkių platinamos infekcijos (Laimo liga, erkinis encefalitas) 2024 m. sudarė 23,7 proc. susirgimų, 2025 m. kiek sumažėjus susirgimų skaičiui – 14,7 proc. (1.1 pav.).

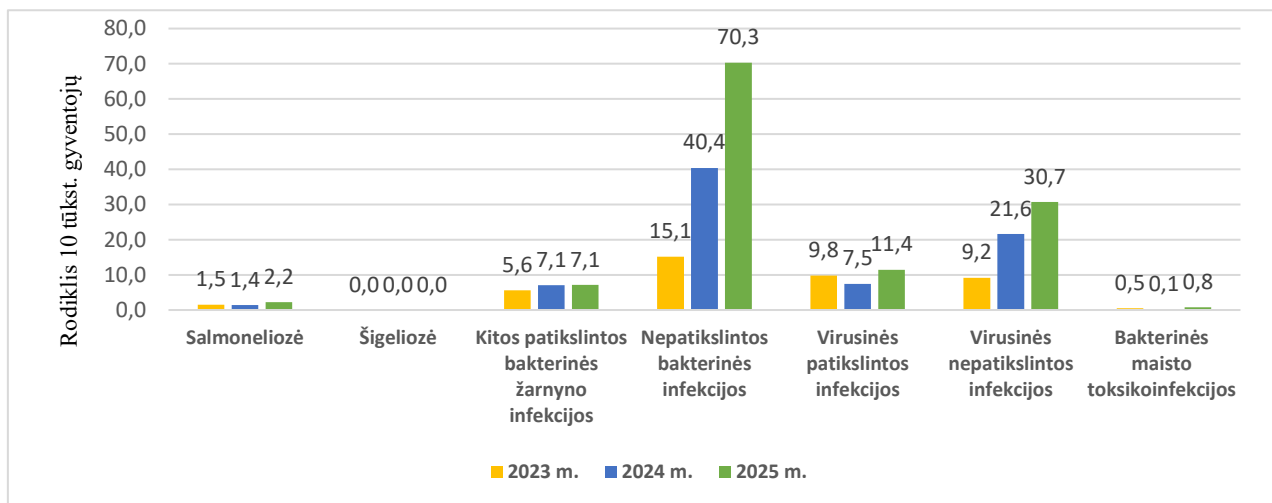
1.1 pav. Susirgimų užkrečiamosiomis ligomis (be ŪVKTI, gripo ir COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) atvejų procentinis pasiskirstymas Panevėžio apskrityje 2024–2025 m.

2025 m., lyginant su 2024 m., dėl natūraliai infekciniams susirgimams būdingo sergamumo pakilimų ir sumažėjimų periodiškumo, klimato kaitos, gerėjančios diagnostikos, dėl gerėjančių gyventojų žinių apie infekcines ligas, mažėjančių skiepijimo apimčių registruoti didesni

Haemophilus influenzae infekcijos, salmoneliozės, kampilobakteriozės, bakterijų sukeltų nepatikslingų žarnyno infekcijų, Rotavirusinės ir Noravirusinės infekcijų bei nepatikslingų virusų sukeltų žarnyno infekcijų, askaridozės, enterobiozės, kvėpavimo organų tuberkuliozės, legioneliozės, pneumokokinės infekcijos, vėjaraupių, virusinio meningito ir kiti sergamumo rodikliai. Registruotas mažesnis sergamumas kokliušu, sifiliu, lėtiniu virusiniu hepatitu C, Yersinia enterocolitica sukeltu enteritu, erkių platinamu virusiniu encefalitu, Laimo liga, niežais, skarlatina ir kt.

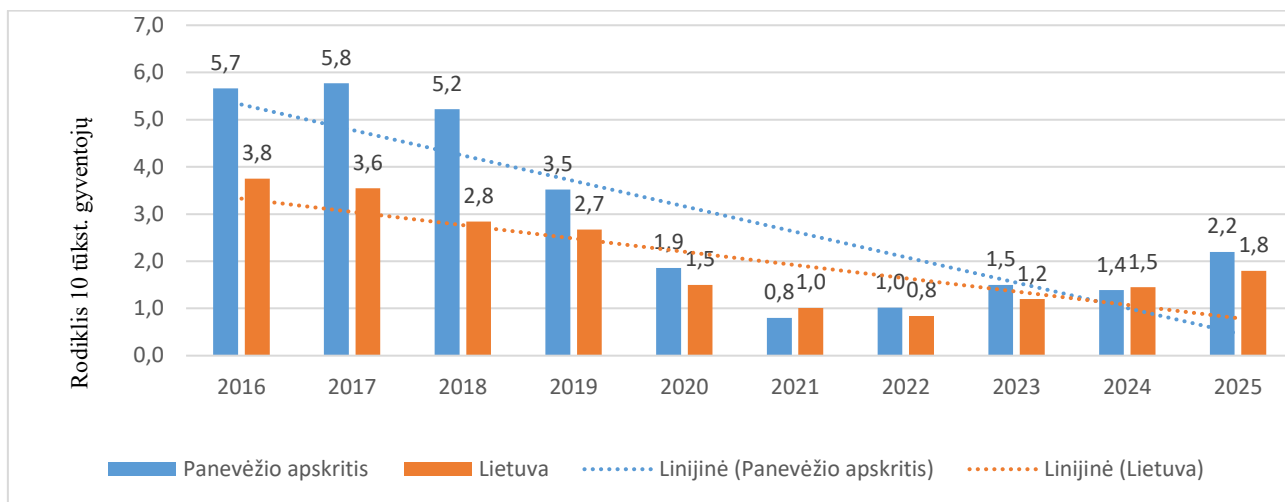
2. Sergamumas bakterinėmis ir virusinėmis žarnyno infekcijomis

2025 m. lyginant su 2023–2024 m. Panevėžio apskrityje labai padidėjo sergamumas nepatikslingais bakteriniais (sergamumo rodiklis siekė 70,3 atvejo 10 tūkst. gyventojų) ir virusiniais žarnyno infekciniais susirgimais (sergamumo rodiklis siekė 30,7 atvejo 10 tūkst. gyventojų). Nuo 2024 m. pradžioje pasikeitusio duomenų gavimo iš ASPĮ būdo (duomenys apie užkrečiamąsias ligas į ULSVIS gaunami tiesiogiai iš ESPBI IS), per pastaruosius dvejus metus gaunama daugiau pranešimų iš pirminių ASPĮ, kur laboratoriniai tyrimai nėra atliekami ir diagnozė nustatoma tik pagal klinikinius simptomus (2.1. pav.). Patikslingų virusinių infekcijų mažėjimui įtakos galėjo turėti didėjanti paskiepytųjų nuo rotavirusinės infekcijos vaikų imtis.

2.1. pav. Sergamumas žarnyno infekciniais susirgimais Panevėžio apskrityje 2023 – 2025 m.

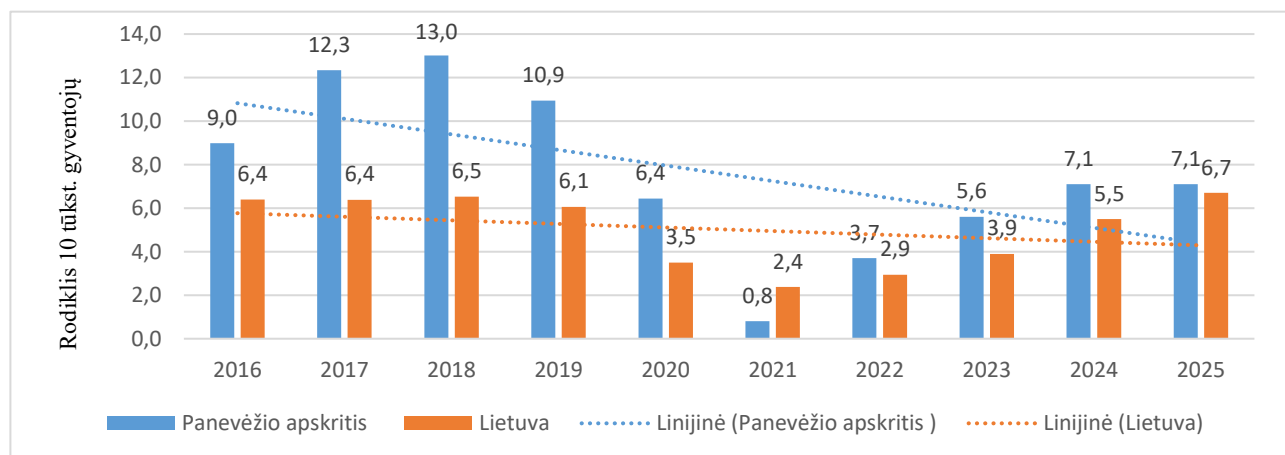
Panevėžio apskrityje, kaip ir visoje Lietuvoje, būdinga sergamumo salmonelioze mažėjimo tendencija, registruojami pavieniai susirgimo protrūkiai. 2021–2022 m. apskrityje ir Lietuvoje registruotas mažiausias sergamumas salmonelioze per pastaruosius 10 metų. Tik 2021 m. ir 2024 m. apskrities sergamumo rodiklis neviršijo bendro Lietuvos sergamumo rodiklio. 2023–2025 m. sergamumo rodiklis vėl kiek pakilo ir Panevėžio apskrityje siekė nuo 1,4 ir 2,2 atvejo 10 tūkst. gyventojų, Lietuvoje – nuo 1,2 iki 1,8 atvejo 10 tūkst. gyventojų (2.2. pav.). 2025 m. didžiausi sergamumo rodikliai registruoti Panevėžio miesto ir rajono savivaldybėse, atitinkamai – 2,8 ir 3,4 atvejo 10 tūkst. gyventojų.

2.2. pav. Sergamumo salmonelioze dinamika Panevėžio apskrityje ir Lietuvoje 2016–2025 m.

Dažniausia salmoneliozės susirgimų priežastis – kiaušiniai, ar maisto produktai su kiaušiniiais, kai jie termiškai netinkamai apdorojami, taip pat nepakankamai termiškai gerai iškepta vištiena. Rečiau pasitaiko užsikrėtimas dėl kryžminės maisto taršos patiekalų ruošimo metu. Remiantis 2025 m. ligonių epidemiologinės apklausos duomenimis, nustatyta, kad pagrindiniai salmoneliozės rizikos veiksniai buvo nepakankamai termiškai apdoroti vištų kiaušiniai.

Panevėžio apskrityje 2016–2025 m. matoma ir sergamumo kitomis patikslintomis bakterinėmis žarnyno infekcijomis (išskyrus salmoneliozę) mažėjimo tendencija (2.3. pav.). 2018 m. sergamumo rodiklis buvo didžiausias per pastaruosius 10 metų ir siekė 13,0 atvejų 10 tūkst. gyventojų. 2024–2025 m. Panevėžio apskrityje sergamumo rodiklis siekė 7,1 atvejo 10 tūkst. gyventojų (2.3. pav.). Sergamumas Panevėžio miesto ir rajono savivaldybėse siekė atitinkamai – 10,3 ir 5,4 atv. 10 tūkst. gyventojų.

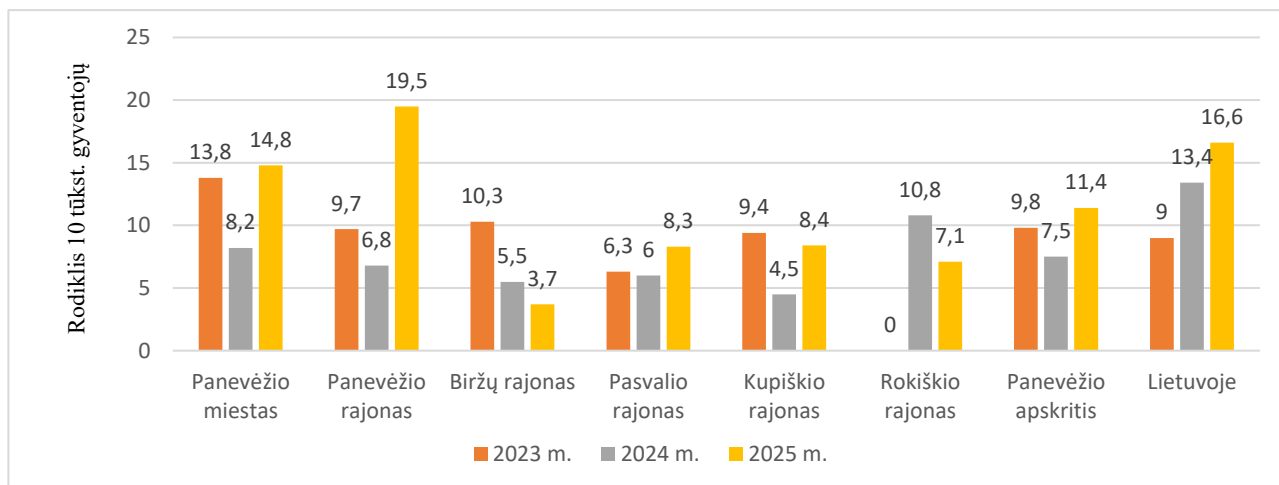
2.3. pav. Sergamumo kitomis patikslintomis bakterinėmis žarnyno infekcijomis dinamika apskrityje ir Lietuvoje 2016–2025 m.

Pastarąjį dešimtmetį sergamumas kampilobakterioze, kaip ir kitomis ūmiomis žarnyno infekcijomis, Panevėžio apskrityje mažėjo. 2025 m. sergamumas kampilobakterioze kiek padidėjo ir sergamumo rodiklis siekė 4,1 atvejo 10 tūkst. gyv., kai 2024 m. sergamumo rodiklis tesiekė 2,9 atvejo 10 tūkst. gyventojų. 2025 m. didžiausi sergamumo rodikliai registruoti Panevėžio miesto ir rajono savivaldybėse, atitinkamai – 5,2 ir 3,4 atvejo 10 tūkst. gyventojų.

2024 m. apskrityje registruoti 2 *Escherichia coli* sukelti susirgimai ir net 27 žarnyno jersiniozės atvejai (susirgimo rodikliai 0,1 ir 1,3 atvejo 10 tūkst. gyventojų). Daugiausia susirgimų –

17 jersiniozės atvejų (sergamumo rodiklis 2,0 atv. 10 tūkst. gyventojų) nustatyta Panevėžio miesto gyventojams. 2025 m. registruoti 5 *Escherichia coli* susirgimai, registruota 16 *Yersinia enterocolitica* sukeltų žarnyno infekcijų atvejai, iš jų 11 Panevėžio miesto gyventojams.

Panevėžio apskrityje 2024–2025 m. sergamumas patikslintomis virusinėmis žarnyno infekcijomis siekė atitinkamai 7,5 ir 11,4 atvejo 10 tūkst. gyventojų. Didžiausias sergamumo rodiklis 2025 m. fiksuotas Panevėžio rajono savivaldybėje – 19,5 atvejo 10 tūkst. gyventojų (2.4 pav.). 2025 m. sergamumas norovirusine infekcija Panevėžio apskrityje siekė 3,1 atvejo 10 tūkst. gyventojų. Rotavirusinio enterito rodiklis atitinkamai siekė 4,6 atv. 10 tūkst. gyv.

2.4. pav. Sergamumas patikslintomis virusinėmis žarnyno infekcijomis Panevėžio apskrityje ir Lietuvoje 2023–2025 m.

2025 m. Panevėžio apskrityje žymiai padidėjo sergamumas nepatikslintomis virusinėmis žarnyno infekcijomis ir sergamumo rodiklis siekė 30,7 atvejo 10 tūkst. gyventojų, kai 2024 m. rodiklis tesiekė 21,4 atvejo 10 tūkst. gyventojų. 2025 m. didžiausi sergamumo rodikliai buvo fiksuoti Biržų ir Panevėžio miesto savivaldybėse, sergamumo rodikliai atitinkamai – 33,5 ir 40,1 atvejo 10 tūkst. gyventojų.

2023 m. Panevėžio apskrityje diagnozuotas 1 botulizmo atvejis (Panevėžio miesto gyventojui). Pacientas pasveiko. 2024–2025 m. šio susirgimo atvejų neregistruota.

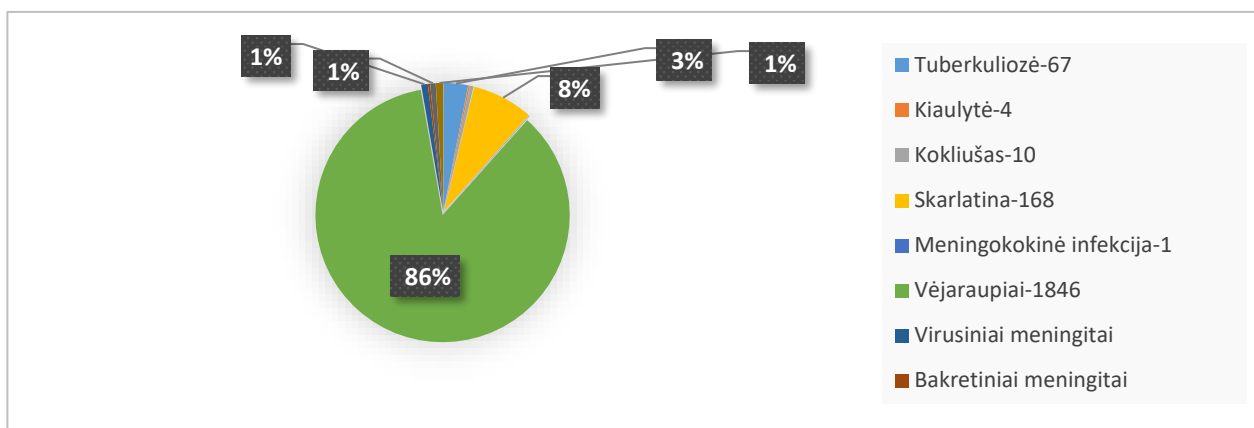
2023–2024 m. apskrityje listeriozės susirgimų nedidžiavo. 2025 m. apskrityje diagnozuoti 3 susirgimai.

2025 m. Panevėžio apskrityje registruoti 2 rotavirusinės infekcijos, 2 nepatikslintų virusinių žarnyno infekcijų, 6 nepatikslintos kilmės gastroenterito ir kolito, 2 salmoneliozės, 2 norovirusų bei po vieną *Yersinia enterocolitica* sukeltos enterito ir nepatikslintų bakterijų sukeltos žarnyno infekcijos šeiminių protrūkių. 2025 m. Panevėžio rajone registruotas 1 ikimokyklinio ugdymo įstaigoje išplitęs nepatikslintos kilmės gastroenterito ir kolito protrūkis. 2024 m. Panevėžio apskrityje registruoti 2 norovirusų, 1 adenovirusų, 1 hepatito A viruso bei 10 nepatikslintų virusų sukeltų žarnyno infekcijų šeiminiai protrūkiai. Taip pat nustatyta 13 nepatikslintos kilmės gastroenterito ir kolito, 3 nepatikslintų bakterijų sukeltų žarnyno infekcijų, 2 salmonelių bei 1 pirmuonių šeiminių protrūkių. 2025 m. Panevėžio mieste nenustatyta, o Panevėžio rajone registruoti 8 šeiminiai žarnyno infekcinių ligų protrūkiai. Susirgusiųjų protrūkiuose asmenų skaičius buvo 2–3 asmenys. 2024–2025 m. Panevėžio apskrityje neregistruota protrūkių, išplitusių per maisto tvarkymo subjektuose gamintus maisto produktus.

3. Sergamumas per orą plintančiomis užkrečiamosiomis ligomis

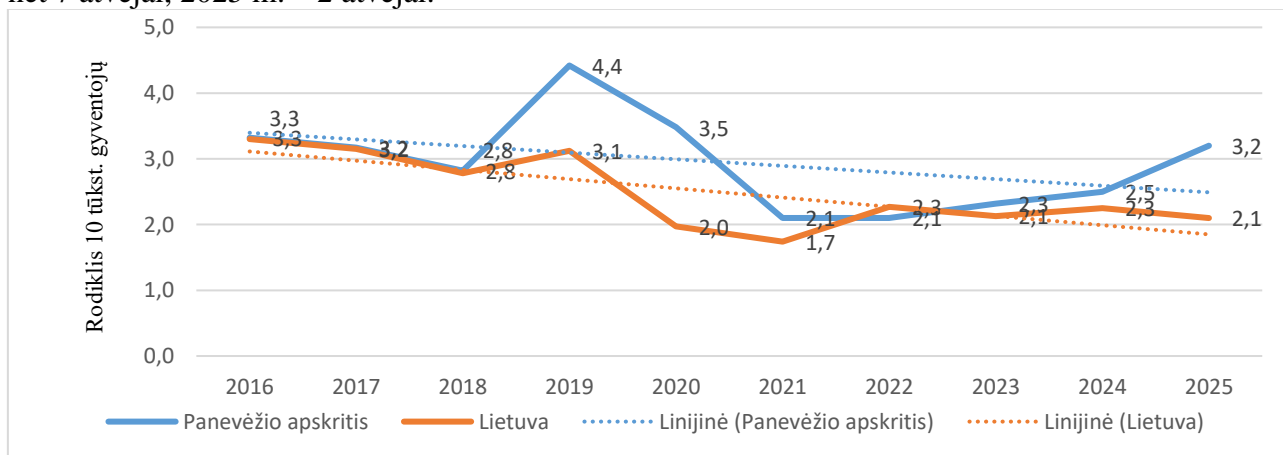
Panevėžio apskrityje paskutinį kartą gripo epidemijos buvo paskelbtos 2018–2019 m. sausio-vasario mėn. Panevėžio rajono, Panevėžio miesto ir Rokiškio rajono savivaldybėse. 2024–2025 m. gripo sezono metu epidemijos savivaldybėse nebuvo skelbiamos.

2025 m. registruoti 2155 oro lašeliniumi keliu plintančių infekcinių susirgimų (išskyrus ŪVKTI, gripą ir COVID-19 ligą (koronaviruso infekciją)) atvejai (2024 m. – 1050 atvejais). Dažniausiai registruojamas susirgimas šioje infekcinių ligų grupėje yra vėjaraupiai – 2025 m. registruota 1846 vėjaraupių atvejai (86,0 proc. visų oro lašeliniumi keliu plintančių infekcijų). Antra pagal dažnumą infekcija šioje infekcinių ligų grupėje yra skarlatina – registruota 168 atvejų (8,0 proc.) (3.1. pav.).

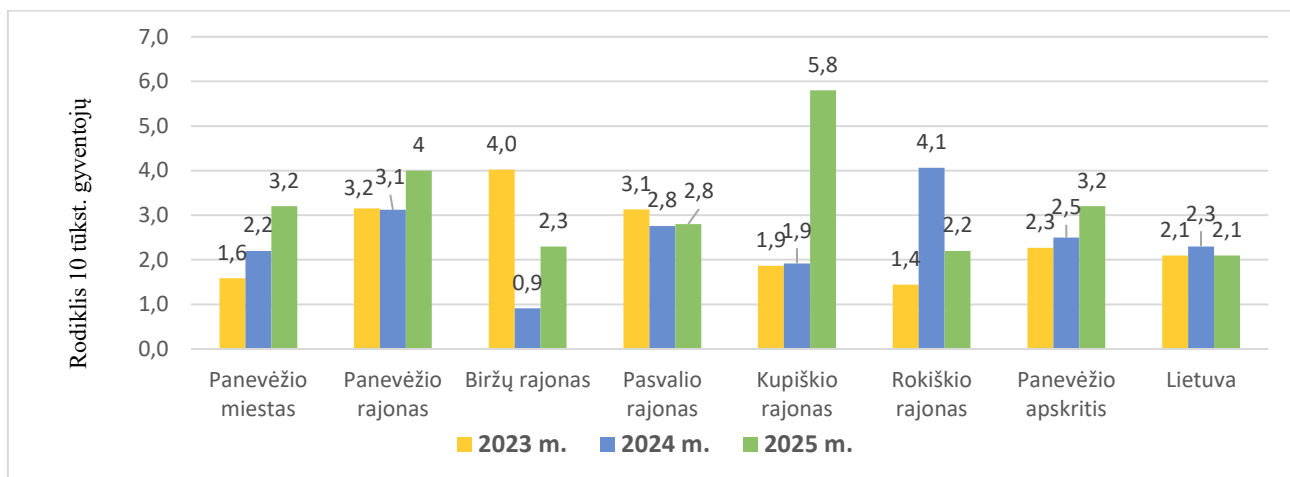
3.1. pav. Oro lašeliniumi keliu plintančių infekcijų struktūra Panevėžio apskrityje 2025 m.

Panevėžio apskrityje ir Lietuvoje nuo 2016 m. iki 2025 m. sergamumui kvėpavimo organų tuberkulioze buvo būdinga mažėjimo tendencija. Panevėžio apskrityje 2021–2022 m. sergamumas tuberkulioze sumažėjo iki 2,1 atv. 10 tūkst. gyventojų, panašios tendencijos matomos ir Lietuvoje, tačiau 2024 m. sergamumas vėl šiek tiek pakilo ir siekė 2,5 atv., o 2025 m. net 3,2 atv. 10 tūkst. gyventojų (3.2. pav.). Panevėžio apskrityje 2023 m. registruoti 4 mirties atvejai, 2024 m. net 7 atvejai, 2025 m. – 2 atvejai.

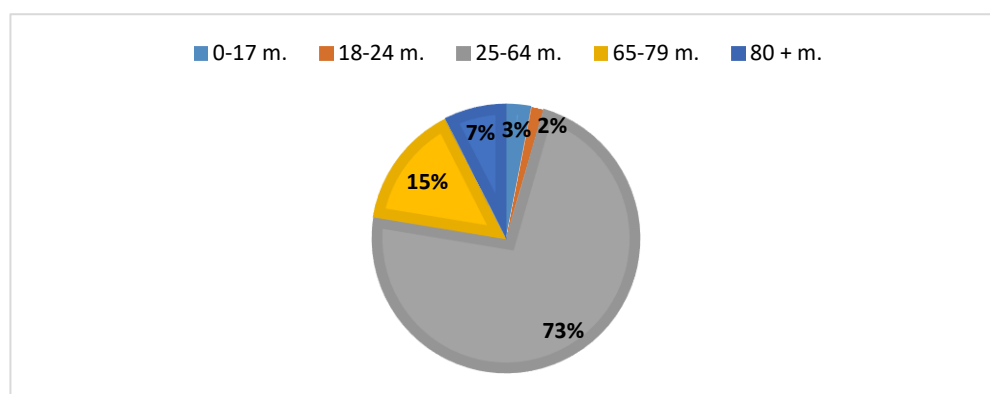
3.2. pav. Sergamumas tuberkulioze (kvėpavimo organų) Panevėžio apskrityje ir Lietuvoje 2016–2025 m.

2025 m. didžiausias kvėpavimo organų tuberkuliozės sergamumo rodiklis buvo fiksuojamas Panevėžio rajono ir Kupiškio savivaldybėse – atitinkamai 4,0 ir 5,8 atvejo 10 tūkst. gyventojų (3.3. pav.).

3.3. pav. Sergamumas tuberkulioze (kvėpavimo organų) Panevėžio apskrityje ir Lietuvoje 2023–2025 m.

2025 m. Panevėžio apskrityje daugiausia, tai yra 73 proc. (49 atvejai) kvėpavimo organų tuberkuliozės atvejų registruota 25–64 m. amžiaus grupėje. Vaikų iki 18 m. amžiaus grupėje registruoti 2 susirgimai (3.4. pav.).

3.4. pav. Susirgimų tuberkulioze (kvėpavimo organų) pasiskirstymas amžiaus grupėse Panevėžio apskrityje 2025 m.

2024 m. legionelioze susirgo 2 Panevėžio rajono (individualių namų gyventojai) ir 1 Rokiškio rajono gyventojas (daugiabučio namo gyventojas). 2025 m. apskrityje registruoti 7 legioneliozės susirgimai: 5 atvejai Panevėžio mieste ir po 1 Biržų ir Rokiškio rajonų savivaldybių gyventojams. 2 Panevėžio miesto gyventojai gyvena individualiuose namuose, visi kiti susirgusieji yra daugiabučiuose gyvenantys asmenys.

2015–2024 m. sergamumui skarlatina būdinga didėjimo tendencija, nors per pastaruosius du metus sergamumas sumažėjo - 2023 m. sergamumas siekė net 22,8 atvejo 10 tūkst. gyventojų, o 2024 ir 2025 m. - 10,2 ir 8,1 atvejo 10 tūkst. gyventojų. 2025 m. didžiausi sergamumo rodikliai registruoti Panevėžio miesto ir Kupiškio rajono savivaldybėse (11,2 ir 10,3 atvejo 10 tūkst. gyventojų).

2024-2025 m. apskrityje registruota po 1 meningokokinės infekcijos atvejį. 2025 m. susirgimas nustatytas Rokiškio rajono savivaldybės 4-6 m. amžiaus grupės vaikui. Ligos atvejų skaičiaus sumažėjimą neabejotinai galima susieti su 2018 m. į Vaikų profilaktinių skiepimų kalendorių įtrauktu skiepu nuo B tipo meningokokinės infekcijos.

2023 m. apskrityje nustatytas tik 1 pneumokokinės infekcijos atvejis, 2024 m. – 12 atvejų (sergamumo rodiklis – 0,58 atvejo 10 tūkst. gyventojų), o 2025 m. – 20 atvejų (sergamumo

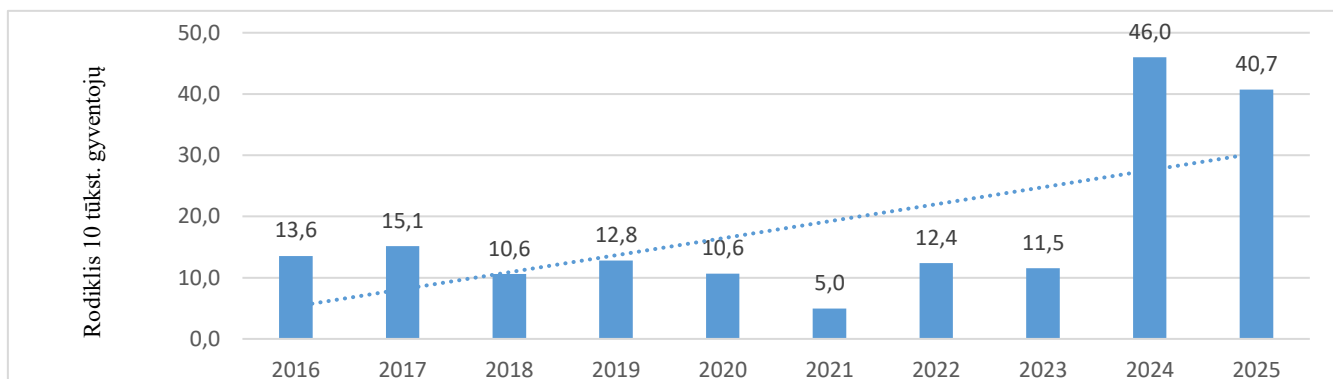
rodiklis – 1,0 atvejis 10 tūkst. gyventojų). Sergamumo rodiklio padidėjimą galėjo įtakoti pagerėjusi laboratorinė diagnostika.

2024 m. apskrityje registruota 11 virusinio meningito atvejų, 7 bakterinio meningito atvejai, o 2025 m. registruoti 6 bakteriniai ir 18 virusinių meningitų. Daugiausia atvejų nustatyta Panevėžio miesto gyventojams 5 bakterinio ir 11 virusinio meningito atvejų.

2016–2025 m. Panevėžio apskrityje stebima sergamumo vėjaraupiais didėjimo tendencija. 2020 m. sergamumo rodiklis buvo mažiausias per dešimtmetį ir tesiekė 21,9 atvejų 10 tūkst. gyventojų. Didžiausias rodiklis registruotas 2025 m. – 89,2 atvejo 10 tūkst. gyventojų. Pastaraisiais metais didžiausi sergamumo rodikliai nustatyti Panevėžio miesto ir Kupiškio rajono savivaldybėse, atitinkamai 134,9 ir 175,0 atvejo 10 tūkst. gyventojų.

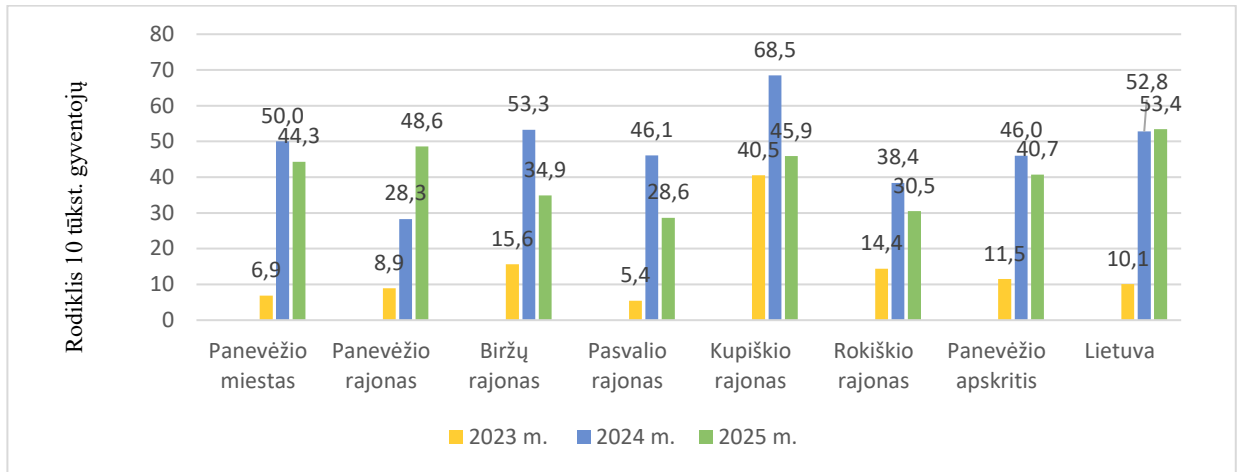
4. Sergamumas erkių platinamomis ligomis

2016–2025 m. sergamumui Laimo liga Panevėžio apskrityje būdinga didėjimo tendencija. Didžiausias sergamumo pakilimas registruotas 2024 m., sergamumo rodiklis siekė net 46,0 atvejus 10 tūkst. gyventojų. (4.1. pav.). Tokį sergamumo pokytį galėjo nulėmti ne tik dėl klimato kaitos natūraliai išaugęs sergamumas, tačiau ir pasikeitusi užkrečiamųjų ligų informacijos teikimo tvarka, tad gaunama daugiau pranešimų iš šeimos gydytojų. 2025 m. sergamumas kiek sumažėjo ir siekė 40,7 atvejo 10 tūkst. gyventojų.

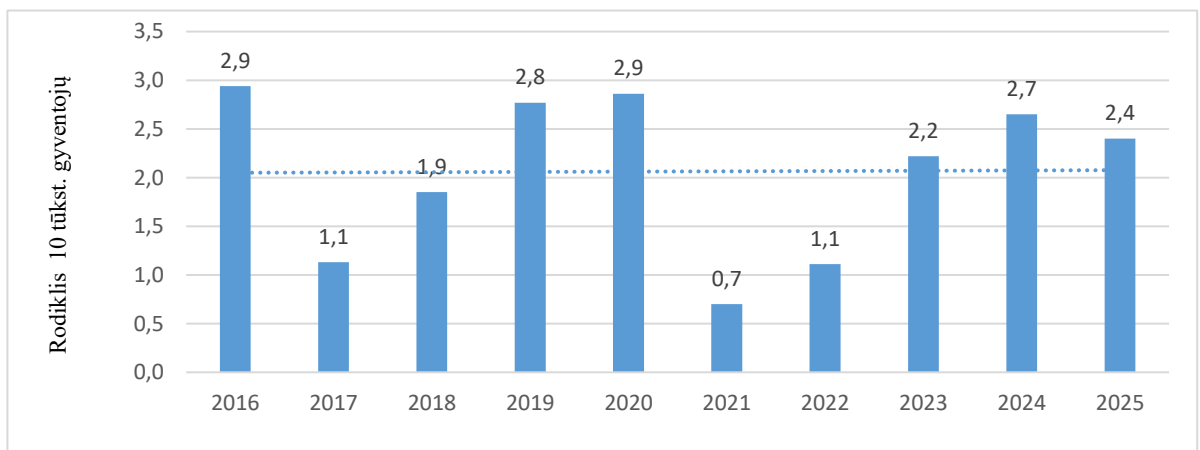
4.1. pav. Sergamumo Laimo liga dinamika apskrityje 2016–2025 m.

Didžiausias sergamumas Laimo liga 2025 m. registruotas Panevėžio rajono savivaldybėje (48,6 atvejo 10 tūkst. gyventojų), mažiausias sergamumas – Pasvalio rajono savivaldybėje (28,6 atv. 10 tūkst. gyventojų). 2025 m. bendras apskrities sergamumo rodiklis neviršijo Lietuvos sergamumo rodiklio, sergamumo rodikliai atitinkamai 40,7 atv./10 tūkst. ir 53,4 atv. /10 tūkst. gyventojų (4.2. pav).

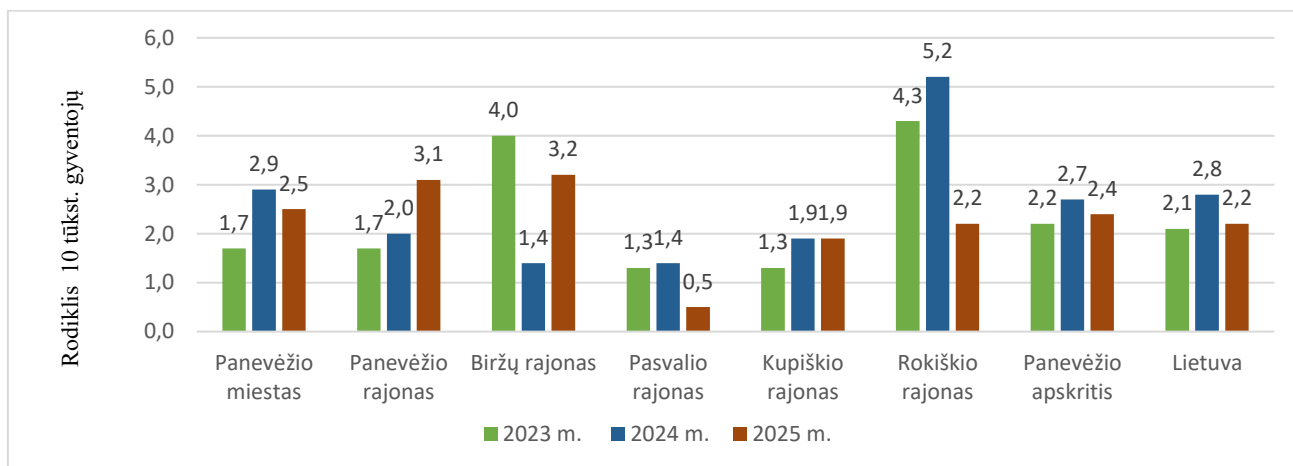
4.2. pav. Sergamumas Laimo liga Panevėžio apskrityje ir Lietuvoje 2023–2025 m.

2016–2025 m. laikotarpiu sergamumui erkiniu encefalitu Panevėžio apskrityje būdinga nežymi didėjimo tendencija. Sergamumo pakilimai kartojasi kas 2–3 metus. 2017 m. ir 2021 m. registruoti mažiausi sergamumo rodikliai per pastaruosius 10 metų (atitinkamai 1,1 ir 0,7 atvejo 10 tūkst. gyventojų). 2025 m. registruotas kiek didesnis sergamumo rodiklis – 2,4 atvejo 10 tūkst. gyventojų (4.3. pav.).

4.3. pav. Sergamumo erkiniu encefalitu dinamika Panevėžio apskrityje 2016–2025 m.

Didžiausias sergamumas erkiniu encefalitu 2025m. registruotas Biržų rajono savivaldybėje ir siekė 3,2 atvejo 10 tūkst. gyventojų, mažiausias sergamumas registruotas Pasvalio ir Kupiškio rajono savivaldybėse – 0,5 ir 1,9 atvejo 10 tūkst. gyventojų. 2024 m. bendras apskrities sergamumo rodiklis buvo kiek didesnis už Lietuvos sergamumo rodiklį, sergamumo rodikliai atitinkamai 2,4 ir 2,2 atvejo 10 tūkst. gyventojų (4.4. pav.)

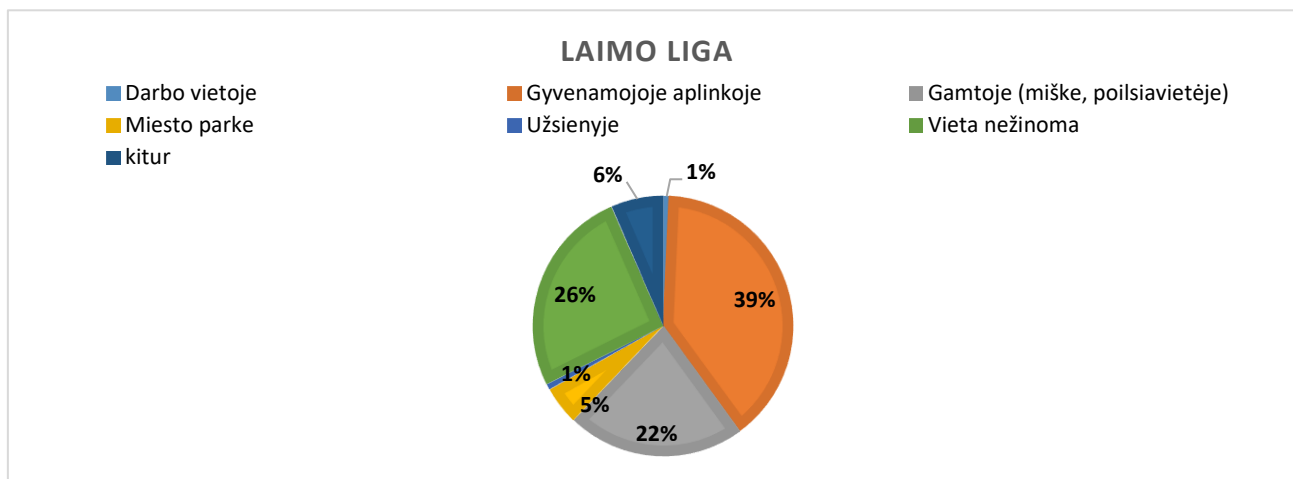

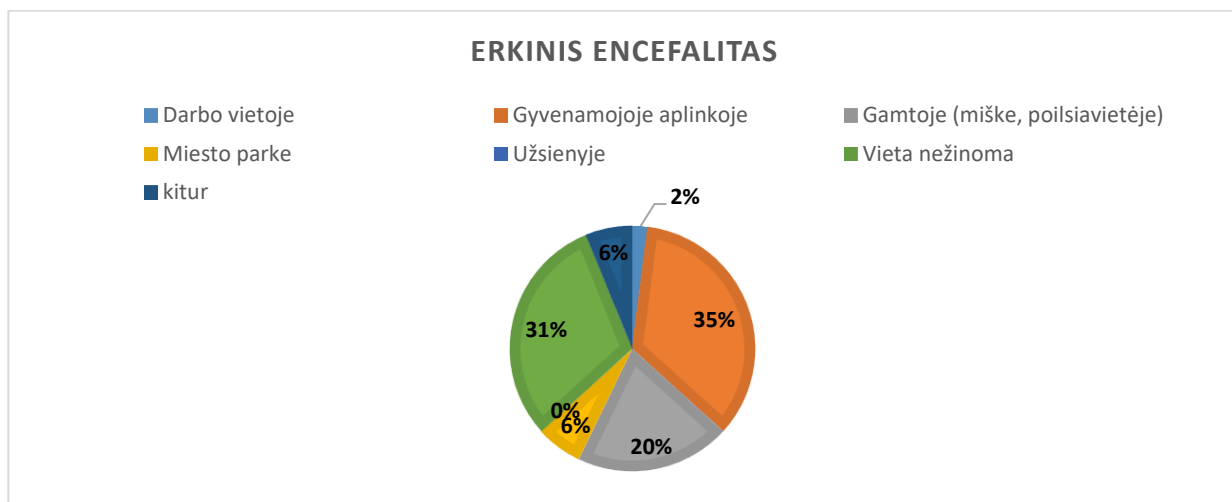
4.4. pav. Sergamumo erkinio encefalitu dinamika Panevėžio apskrityje 2023–2025 m.

Dėl Laimo ligos hospitalizuotas 21 asmuo (2,5 proc. susirgusiųjų), dėl erkinio encefalito – 34 asmenys (69,4 proc. susirgusiųjų). 2025 m. 1 erkinio encefalito susirgimo atvejis baigėsi mirtimi, 2023–2024 m. mirčių neregistruota.

2025 m. Panevėžio apskrityje daugiausia susirgimų erkinio encefalitu registruota rugsėjo mėn. (11 atvejų – 22,4 proc. visų susirgimų), o Laimo ligos – rugpjūčio ir rugsėjo mėn. (141 ir 150 atvejai – 16,7 ir 17,8 proc. visų susirgimų). Laimo ligos atvejai yra registruojami visus metus, tačiau sergamumo pakilimai registruojami vasaros sezono metu ir rugsėjo–spalio mėnesiais.

2025 m. epidemiologinio tyrimo metu nustatyta, kad daugiausia Laimo liga susirgusių asmenų kaip tikėtina užsikrėtimo Laimo liga vietą nurodė savo gyvenamąją vietą (nuosavo namo, sodybos ar gretimą teritoriją) ir mišką (atitinkamai – 39,0 proc. ir 22,0 proc.). Kad užsikrėtė gyvenamojoje aplinkoje, nurodė ir 35 proc. susirgusiųjų erkinio encefalitu. Užsikrėtimą Laimo liga darbo aplinkoje įvardino 1 proc. asmenų; erkinio encefalitu – 2 proc. (4.5. pav.).

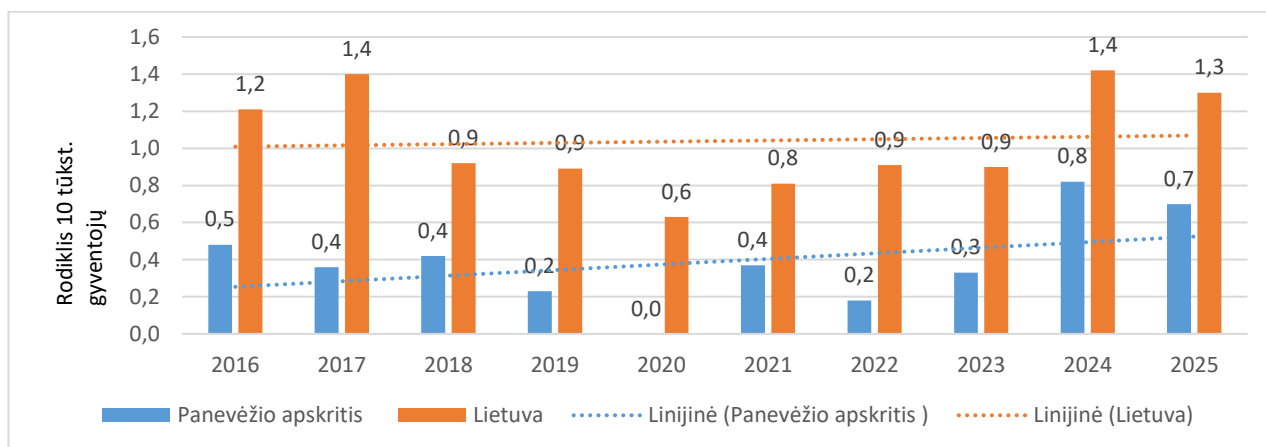

4.5. pav. Laimo ligos ir erkinio encefalito susirgimai 2025 m. pagal galimą užsikrėtimo vietą

Atliekant atvejų epidemiologinę diagnostiką ir apklausiant pacientus, nustatyta, kad Panevėžio apskrities gyventojai dažnai erkių platinamomis ligomis užsikrečia Žaliojoje, Šimonių giriose, Berčiūnų miškelyje, Taruškų ir Žadeikių miškuose bei šalia privačių nuosavų namų ar sodybų esančiose teritorijose bei kolektyviniuose soduose. Panevėžio miesto gyventojai kaip galimą užsikrėtimo vietą minėdavo ir Panevėžio Kultūros ir poilsio parką.

5. Sergamumas lytiškai ir per kraują plintančiomis infekcijomis

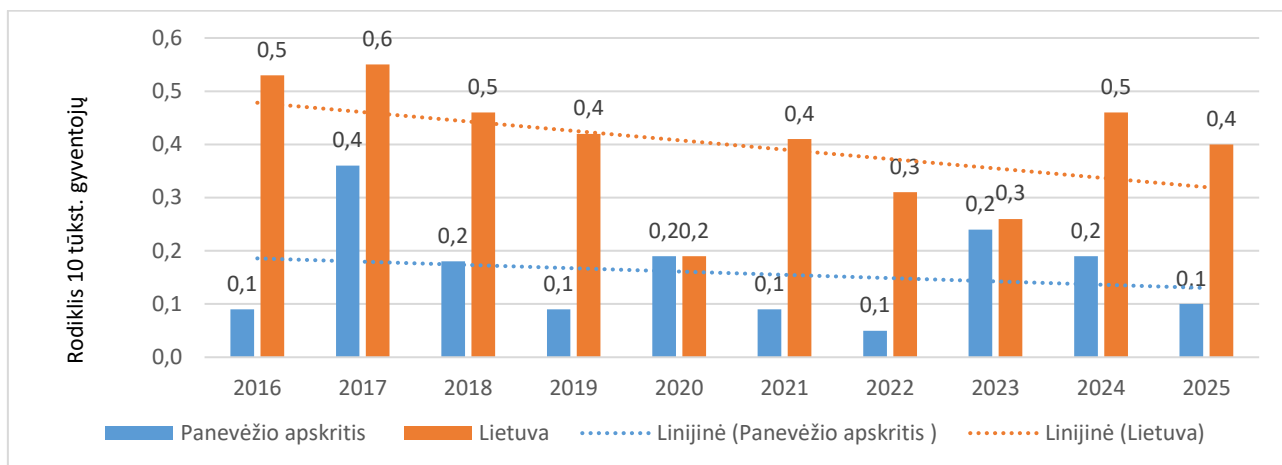
2016–2025 m. laikotarpiu Panevėžio apskrityje matoma nežymi sergamumo lytiškai plintančių chlamidijų sukeltomis ligomis didėjimo tendencija. 2025 m. apskrityje nustatyta 15 susirgimo atvejų (0,7 atvejo 10 tūkst. gyventojų), 2024 m. – 17 atvejų (sergamumo rodiklis 0,8 atvejo 10 tūkst. gyventojų) (5.1. pav.). 8 atvejai diagnozuoti Panevėžio miesto gyventojams, 1 atvejis – Panevėžio rajono, po 3 atvejus Biržų ir Rokiškio savivaldybėse.

5.1. pav. Sergamumo lytiškai plintančių chlamidijų sukeltomis ligomis dinamika apskrityje 2016–2025m.

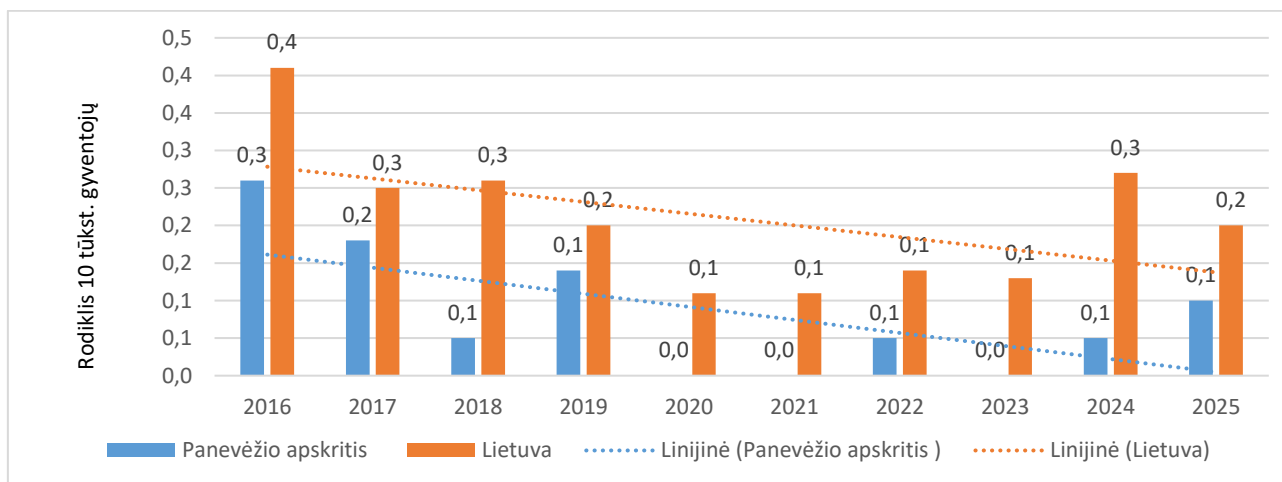
2025 m. apskrityje registruoti 2 susirgimo sifiliu atvejai (sergamumo rodiklis 0,1 atvejo 10 tūkst. gyventojų), 2024 m. – 4 atvejai (sergamumo rodiklis – 0,2 atvejo 10 tūkst. gyventojų). 2025 m. abu susirgimai nustatyti Panevėžio miesto savivaldybėje. 2013 m. registruotas 1 įgimto sifilio

atvejais, susirgimas registruotas Panevėžio mieste (sergamumo rodiklis – 0,1 atvejo 10 tūkst. gyventojų), daugiau iki 2025 m. įgimto sifilio atvejų apskrityje neregistruota. 2016–2025 m. laikotarpiu Panevėžio apskrityje matoma sergamumo sifiliu mažėjimo tendencija, sergamumas buvo mažesnis nei visos šalies (5.2. pav.).

5.2. pav. Sergamumo sifiliu dinamika apskrityje ir Lietuvoje 2016–2025 m.

2016–2025 m. laikotarpiu Panevėžio apskrityje sergamumui gonokokine infekcija būdinga mažėjimo tendencija. Didžiausias sergamumas registruotas 2016 m. – sergamumo rodiklis siekė 0,4 atvejo 10 tūkst. gyventojų. 2020–2021 ir 2023 m. susirgimų šia infekcija Panevėžio apskrityje neregistruota, 2025 m. registruoti 2 susirgimo atvejai (sergamumo rodiklis – 0,1 atv. 10 tūkst. gyventojų) (5.3. pav.).

5.3. pav. Sergamumo gonokokine infekcija dinamika Panevėžio apskrityje 2016–2025 m.

2023–2025 m. Panevėžio apskrityje žmogaus imunodeficitu viruso (ŽIV) ligos atvejų nedidžiama. 2025 m. užregistruotos 5 dėl žmogaus imunodeficitu viruso (ŽIV) sukeltos ligos išsivysčiusių kitų būklių atvejai (4 iš jų Panevėžio mieste), 2024 m. apskrityje nustatyti 3 tokie atvejai.

2025 m. apskrityje registruoti 119 hepatitų atvejai: po 1 ūminio hepatito A, B ir C atvejį, 7 lėtinio virusinio hepatito B ir 104 lėtinio virusinio hepatito C atvejai, bei po vieną kitą ir nepatikslingą virusinį hepatitą bei 3 virusinio hepatito nešiotojai. 2024 m. registruoti 164 hepatitų atvejai (sergamumo rodiklis 7,9 atvejo 10 tūkst. gyventojų): po 1 ūminio hepatito A ir C bei 1 kito ūminio hepatito atvejį, 10 lėtinio virusinio hepatito B ir 149 lėtinio virusinio hepatito C atvejai, po 1 nepatikslingo virusinio hepatito ir kito lėtinio hepatito atvejį. Lėtinio hepatito C sergamumo rodiklio

padidėjimą pastaraisiais metais nulėmė vykdoma patikra dėl hepatito C viruso infekcijos. Nuo 2022 m. pirminės ASPĮ specialistai atlieka anti-HCV testą asmenims, gimusiems 1945–1994 m. ir nepriskiriamiems rizikos grupei. Kadangi galutinei diagnozei pagrįsti atliekama daugiau tyrimų, o tai užtrunka, atvejų šuolis fiksuojamas pastaraisiais metais.

6. Sergamumas parazitinėmis infekcijomis

2025 m. Panevėžio apskrityje diagnozuoti 5 echinokokozės atvejai, 2024 m. registruoti 4 atvejai (sergamumo rodiklis 0,4 atvejo 10 tūkst. gyventojų). 2025 m. 2 susirgimo atvejai nustatyti Panevėžio miesto ir 3 atvejai Rokiškio rajono savivaldybės gyventojams.

2024 m. diagnozuoti 8 toksokarozės atvejai (sergamumo rodiklis 0,4 atvejo 10 tūkst. gyventojų). 2025 m. apskrityje nustatyta 10 atvejų (sergamumo rodiklis 0,5 atvejo 10 tūkst. gyventojų).

2025 m. nustatyti 19 askaridozės susirgimo atvejų (sergamumo rodiklis 0,9 atvejo 10 tūkst. gyventojų), 2024 m. – 10 atvejų (sergamumo rodiklis 0,5 atvejo 10 tūkst. gyventojų).

2016–2025 m. laikotarpiu Panevėžio apskrityje stebima sergamumo enterobioze didėjimo tendencija. 2021–2022 m. registruotas mažiausias sergamumas per pastarąjį dešimtmetį, siekęs atitinkamai 1,2 ir 1,5 atvejo 10 tūkst. gyventojų, tačiau 2025 m. sergamumas pakilo iki 5,4 atvejo 10 tūkst. gyventojų. 2025 m. didžiausias sergamumo rodiklis registruotas Panevėžio miesto ir Rokiškio rajono savivaldybėse – atitinkamai 8,6 ir 6,0 atvejo 10 tūkst. gyventojų. 91,1 proc. visų apskrityje susirgusiųjų asmenų buvo vaikai.

2023–2025 m. Panevėžio apskrityje trichineliozės atvejų neregistruota.

2024 m. apskrityje nustatyta 15 toksoplazmozės atvejų (sergamumo rodiklis 0,7 atvejo 10 tūkst. gyventojų), 2025 m. – 16 atvejų (sergamumo rodiklis 0,8 atvejo 10 tūkst. gyventojų).

2023 ir 2024 m. apskrityje nustatyta po 1 gardiazės susirgimą, 2025 m. susirgimų neregistruota.

2024–2025 m. registruotas labai išaugęs sergamumas niežais – atitinkamai 236 ir 202 atvejai (sergamumo rodiklis 11,4 ir 9,8 atvejo 10 tūkst. gyventojų). 47,5 proc. visų apskrityje susirgusiųjų asmenų sudarė vaikai. 2023 m. diagnozuota tik 60 susirgimų (sergamumo rodiklis 2,8 atvejo 10 tūkst. gyventojų).

7. Sergamumas kitomis užkrečiamosiomis ligomis

Iki 2018 m. kiekvienais metais Panevėžio apskrityje buvo registruojama po kelis leptospirozės atvejus, tačiau 2018–2024 m. leptospirozės susirgimų neregistruota. 2025 m. registruotas 1 susirgimas.

2023 m. Panevėžio rajone diagnozuoti 2 tuliaremijos atvejai. 2024 m. susirgimų nenustatyta, 2025 m. registruotas vienas atvejis Rokiškio rajono gyventojui.

2023 m. nustatyta po 1 maliarijos susirgimą Biržų ir Kupiškio rajonų savivaldybių gyventojams. 2024 m. po kelionės į Afriką maliarija nustatyta 1 Panevėžio miesto gyventojui. 2025 m. šios infekcijos atvejų nedidėjo.

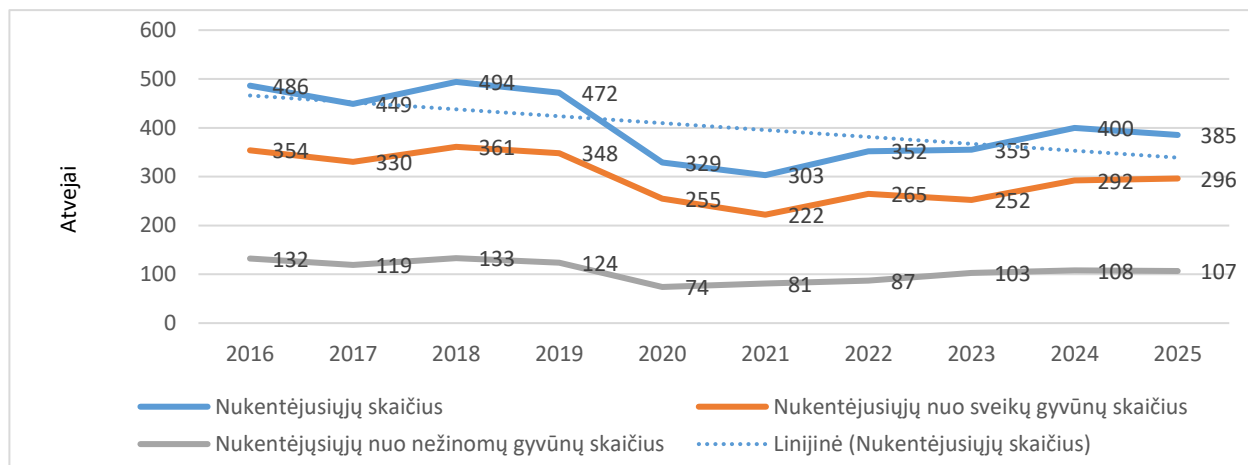
2017 m. Rokiškio rajono gyventojui diagnozuota Dengė karštligė. Per pastaruosius 10 metų tai taip pat vienintelis šios infekcinės ligos atvejis Panevėžio apskrityje.

8. Asmenų, nukentėjusių nuo galimai užsikrėtusių pasiutlige gyvūnų, skaičius

2000 m. Panevėžio apskrityje paskutinį kartą nustatytas 1 žmogaus pasiutligės atvejis. Nuo 2006 m. pradėjus vykdyti laukinių gyvūnų vakcinaciją nuo pasiutligės, nuo 2008 m. matomas

žymus pasiutlige sergančių gyvūnų sumažėjimas. Panevėžio apskrityje paskutiniai gyvūnų pasiutligės atvejai registruoti 2011 m.

2016–2025 m. asmenų, nukentėjusių nuo įvairių gyvūnų, skaičiui buvo būdinga mažėjimo tendencija. Per pastarąjį dešimtmetį 2018 m. buvo nustatyta daugiausia nukentėjusių nuo gyvūnų asmenų – 494 atvejai. 2025 m. nukentėjusiųjų asmenų skaičius lyginant su 2024 m. sumažėjo 3,8 proc. (2024 m. – 400 atv., 2025 m. – 385 atv.). 2024 m. 296 asmenys nukentėjo nuo sveikų gyvūnų ir 107 – nuo nežinomų. Imunoprofilaktika skirta 27,8 proc. (8.1 pav.).

8.1 pav. Panevėžio apskrityje nuo įvairių gyvūnų nukentėjusieji asmenys 2016 – 2025 m.

2025 m. Panevėžio apskrityje daugiausiai žmonių nukentėjo nuo šunų apkandžiojimų (239 atv.): iš jų 77,4 proc. – nuo sveikų (žinomų). Vaikai sudarė 15,3 proc. visų nuo šunų nukentėjusių asmenų (59 atv.). Nuo kačių nukentėjo 132 asmenys: nuo sveikų (žinomų) – 79,5 proc., vaikai sudarė 6,06 proc. atvejų. 2025 m. Panevėžio apskrityje 6 asmenys nukentėjo nuo laukinių gyvūnų.

9. Vakcinomis valdomos infekcijos ir skiepijimo apimtys

2024 m. iš vakcinomis valdomų infekcijų grupės diagnozuoti 2 B tipo *Heamophilus influenzae* infekcijos atvejai, 5 kiaulytės ir 46 kokliušo susirgimai. 2025 m. Panevėžio apskrityje diagnozuota 15 B tipo *Heamophilus influenzae* infekcijos atvejų, 4 kiaulytės ir 10 kokliušo atvejų.

2025 m. kokliūsu susirgo 5 suaugusieji ir 5 vaikai. 3 susirgusieji vaikai buvo neskiepyti, 2 nežinojo savo skiepų statuso. Kokliušo atvejų registruota Biržų rajono savivaldybėse 4 atvejai, Rokiškio rajono ir Panevėžio miesto savivaldybėse po 2 atvejus, o Pasvalio ir Panevėžio rajono savivaldybėse po 1 atvejį. 2025 m. Panevėžio apskrities sergamumo rodiklis buvo 0,5 atvejo 10 tūkst. gyventojų, Lietuvos – 0,7 atvejo 10 tūkst. gyventojų. 7 kokliušo atvejai diagnozuoti vadovaujantis laboratorinių tyrimų rezultatais.

3 iš 4 kiaulytės atvejų patvirtinti vadovaujantis tik klinikiniais simptomais, neatliekant laboratorinių tyrimų.

2023–2025 m. tymų ir raudonukės apskrityje atvejų neregistruota.

Sergamumui vakcinomis valdomomis infekcijomis įtakos neabejotinai turi kasmet mažėjančios skiepijimo apimtys (9.1. lentelė).

9.1. lentelė. Vakcinomis valdomų užkrečiamųjų ligų, nuo kurių skiepijama pagal Lietuvos Respublikos vaikų profilaktinių skiepijų kalendorių, skiepijimo apimtys Panevėžio apskrityje 2023–2025 m. ir Lietuvoje 2025 m.

Užkrečiamoji liga	Skiepijimo apimtys Panevėžio apskrityje (proc.)			Skiepijimo apimtys Lietuvoje (proc.)
	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2025 m.
BCG (naujagimiai)	95,19	94,75	94,9	93,7
Difterija, stabligė, kokliušas, B tipo <i>Heamophilus influenza</i> infekcija, poliomielitas (pirma dozė 1 metai)	94,43	93,83	93,0	92,0
Difterija, stabligė, kokliušas, B tipo <i>Heamophilus influenza</i> infekcija, poliomielitas (trečia dozė 1 metai)	91,53	90,40	90,1	88,7
Tymai, raudonukė, epideminis parotitas (2 metai)	91,41	88,46	87,9	85,8
Tymai, raudonukė, epideminis parotitas (7 metai)	90,45	90,48	89,0	84,5
Hepatitis B (1 metai)	95,11	94,09	93,9	92,3

10. Apibendrinimas

1. Bendroje infekcinių susirgimų struktūroje Panevėžio apskrityje, be ŪVKTI, gripo ir Covid-19 2025 m. daugiausia registruota žarnyno infekcinių susirgimų, jie sudarė 41,4 proc. visų susirgimų. Antroje vietoje pagal dažnumą – per orą plintančios infekcijos. Jos sudarė 35,4 proc. visų susirgimų.
2. Lyginant su 2024 m., 2025 m. Panevėžio apskrities gyventojų sergamumas bakterinėmis ir virusinėmis nepatikslingomis žarnyno infekcijomis padidėjo 1,4-1,7 karto. Sergamumas patikslingomis bakterinėmis infekcijomis išliko nepakitęs, o virusinėmis išaugo 1,5 karto.
3. Panevėžio apskrityje ir Lietuvoje nuo 2016 m. iki 2025 m. sergamumui kvėpavimo organų tuberkulioze buvo būdinga mažėjimo tendencija. 2025 m. apskrities sergamumas tuberkulioze buvo didesnis nei bendras Lietuvos sergamumas.
4. 2025 m., lyginant su 2024 m., sumažėjo sergamumas skarlatina. 2025 m. registruota daugiau nei 2024 m. virusinio meningito atvejų, bakterinio meningito sergamumas išliko panašus. 2025 m., lyginant su 2024 m., 2,7 kartų padidėjo sergamumas vėjaraupiais.
5. 2025 m., lyginant su 2024 m., Panevėžio apskrityje sergamumas Laimo sumažėjo 11,5 proc. Sergamumas erkiniu encefalitu taip pat sumažėjo 11,1 proc.
6. 2025 m. apskrityje registruota po 2 gonokokinės infekcijos ir sifilio susirgimus. Registruota 11,8 proc. mažiau lytiškai plintančiomis chlamidijų sukeltomis ligomis susirgusių asmenų (15 atvejų). Panevėžio apskrityje užregistruoti 5 dėl ŽIV sukeltos ligos išsivysčiusių kitų būklių atvejai.
7. 2025 m., lyginant su 2024 m., Panevėžio apskrityje padidėjo sergamumas enterobioze, askaridoze, echinokokoze, sumažėjo sergamumas niežais.
8. Iš retų susirgimų Panevėžio apskrityje 2025 m. registruota po 1 tuliaremijos ir leptospirozės atvejį.
9. 2025 m., lyginant su 2024 m., registruota 3,8 proc. mažiau asmenų, nukentėjusių nuo įtariamai pasiutusių gyvūnų. Imunoprofilaktika skirta 27,8 proc. asmenų.
10. Iš vakcinomis valdomų infekcinių ligų grupės 2025 m. Panevėžio apskrityje fiksuotas išaugęs sergamumas B tipo *Heamophilus influenzae* infekcija, sumažėjo sergamumas kokliušu. Tymų ir raudonukės atvejų nedideliu mastu. Vakcinomis valdomų užkrečiamųjų ligų, nuo kurių skiepijama pagal Lietuvos Respublikos vaikų profilaktinių skiepijimų kalendorių, skiepijimo apimtys kasmet mažėja ir ne visose pozicijose siekia Pasaulio sveikatos organizacijos rekomenduojamus 90-95 proc.

11. Siūlymai, kaip gerinti užkrečiamųjų ligų epidemiologinę situaciją apskrityje

1. Vykdyti ir tęsti aktyvų tarpinstitucinį bendradarbiavimą vakcinacijos apimčių gerinimo ir infekcinių ligų profilaktikos srityse.
2. Labai svarbu, kad vyktų nenutrūkstamas darbas su visuomene ir sveikatos priežiūros specialistais, stiprinant pasitikėjimą skiepais, didinant visuomenės informuotumą.
 - ASPĮ specialistams organizuoti seminarus, mokymus, viešąsias konsultacijas imunoprofilaktikos aktualijų, ataskaitų pildymo klausimais, nuolat konsultuoti telefonu, el. paštu.
3. Pagal kompetenciją užtikrinti tinkamą parkų, poilsio vietų, dažnai žmonių lankomų miškų priežiūrą, kad susidarytų kuo nepalankesnės sąlygos erkių vystymuisi.